

The 11th Hatyai Nationalหน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี **สารบัญ** รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

การประชุมทางในภูมิภาคระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 11

The 11th Hatyai National and International Conference

วันที่ 17 กรกฎาคม 2563
ณ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อ่าวนอกหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
Online Conference

คำนำ

การจัดประชุมทางในภูมิภาคระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา (สกอ.) สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท) และมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ในวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการให้เก็บคณานารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ตลอดจนนักศึกษา ได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานวิจัย ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ตลอดจนการสร้างประสบการณ์จากการวิจัย สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอก และการสร้างบรรษัทกาลการวิจัยให้เกิดขึ้นในภาคใต้ โดยได้วับความ

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี สารนัก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ในนามของคณะกรรมการโครงการประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 ขอขอบคุณหน่วยงานเจ้าภาพร่วม ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณและการดำเนินการอื่น ๆ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา ที่ส่งผลงานวิจัยเข้าร่วมนำเสนอ ตลอดจนแขกผู้มีเกียรติ ที่เข้าร่วมประชุม และขอขอบคุณคณะกรรมการโครงการทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้การประชุมครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
กรกฎาคม 2563

สารอธิการบดี

สภาพการเปลี่ยนแปลงลักษณะโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านโครงสร้างประชากร การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิภาค เทคโนโลยีและนวัตกรรม และภัยพิบัติจากโรคระบาด ส่งผลกระทบต่อแนวคิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดกรรมวิธีของสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยหาดใหญ่จึงกำหนดนโยบายที่เน้นการปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาวัดกรรมวิธีสามารถใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และสามารถใช้แก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริงด้วยกระบวนการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการวิจัย การบริการวิชาการร่วมกับกระบวนการผลิตบัณฑิต เพื่อให้ผลงานวิจัยสามารถเผยแพร่สู่สาธารณะแข่งขันในสภาวะการณ์

ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการเดินทางติดต่อซึ่งกันและกัน การจัดการประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 ซึ่งเดิมกำหนดจัดขึ้นในวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2563 ณ อาคารคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงการนำเสนอหัวข้อในไลน์และสารสนเทศตามความต้องการดำเนินงานอย่างสมบูรณ์แบบ ซึ่งเป็นการแก้ไขล่าช้าหรือการประชุมทางวิชาการในรูปแบบใหม่ที่ปรับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยมหาวิทยาลัยพยายามดำเนินการที่ให้ผู้ร่วมประชุมได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันให้มากที่สุด เมื่อถูกนำไปใช้ในการร่วมประชุมในสถานที่ประชุมจริง

ในนามของมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท) ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมทางวิชาการในครั้งนี้ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมกิจกรรมการนำเสนอผลงานวิจัย การประเมินผลงานวิจัย และผู้ร่วมกิจกรรมการประชุมทางวิชาการทุกท่าน ตลอดจนคณะกรรมการดำเนินโครงการที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 ที่ทำให้การดำเนินการประชุมทางวิชาการครั้งนี้ สามารถดำเนินการไปสู่การสร้างประโยชน์ให้กับองค์กร ชุมชน และสังคม อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิราศ ติยะบันชิต ลัคยาธิกุล)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยหาดใหญ่

สารผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย

การเผยแพร่ผลงานวิจัยด้วยการจัดประชุมทางวิชาการเป็นการเผยแพร่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โครงการให้นักวิจัยได้พัฒนาและเปลี่ยนรูปแบบร่วมกับพัฒนาโจทย์วิจัย ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาผลงานวิจัยและเรียนรู้กระบวนการวิจัย นอกจากนี้ยังคงดำเนินการวิจัยและนวัตกรรม 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ได้กำหนดครอบคลุมแนวทางการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อชี้นำความสามารถของภาคการผลิตและบริการ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ผลงานให้นักวิจัยขยายสาขาวิชาฯ เป็นต่อวงวิจัยร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาในลักษณะบูรณาการ ดังนั้นมีจะเกิดสถานการณ์ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ที่มีผลกระทบต่อการเดินทางและกิจกรรมการสังคมอีก ร่วมกัน แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ได้เตรียมพร้อมด้วยความตั้งใจของคณะกรรมการจัดการประชุมที่ได้จัดตั้งกล่าวดังต่อไปนี้ แต่จะใช้การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดโครงการโดยการนำเสนอหัวข้อในไลน์ เนื่องจากสถานการณ์ที่ไม่สามารถจัดการประชุมทางวิชาการได้ จึงต้องหาทางออกที่ดีที่สุด ให้กับผู้เข้าร่วมการประชุม ไม่ว่าจะเป็นผู้เข้าร่วมการประชุมทางวิชาการ ผู้นำเสนอหัวข้อ ผู้ดำเนินการ และผู้ช่วยเหลือในงาน

ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการนำเสนอผลงานวิจัย และประเมินผลงานวิจัย รวมทั้งผู้ร่วมกิจกรรมการประชุมทางวิชาการทุกท่าน ตลอดจนคณะกรรมการดำเนินโครงการที่มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การประชุมทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 11 ที่ทำให้การดำเนินการประชุมทางวิชาการครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานทางวิจัยที่ได้จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อสาธารณะ ชุมชน สังคมและประเทศไทยฯ ได้

(รองศาสตราจารย์ทศนิยม ประฐาน)
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี สารบัญ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สารบัญ

ระดับชาติ (National Session) ภาคบรรยาย (Oral Presentation)

G1 กลุ่มการเมืองการปกครองและนิติศาสตร์ (Politics, Government and Law)

- ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลคุ้มครองบริหารส่วนตำบล ป่าบอน อ่าเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
โดย หน้ากี่เพาซีรุบามา
- ข้อเสนอ : นโยบายบ้านเมืองกับความคาดหวังของชนชั้นกลางตามแนวคิดของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
โดย บุญฤทธิ์ ชัยฟึก
- ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส
โดย มากานี มานะอื้หัชชัน
- การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ศึกษาเปรียบเทียบ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
โดย นันทพัชัย วงศ์จันดา
- อิทธิพลของธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการรับรู้ความยุติธรรมในองค์กรของบุคลากรในสำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่
โดย สองบุญศรีหวาน
- ปรัชญาชีวิต ชื่อคิดจากการเรียนโน้มใจ ล่าช้ามศตวรรษ
โดย วิชัย กัน สองคลา

G2 กลุ่มนิยมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences Session)

- ระหว่างพอกาลีและอินนา : ปรากฏการณ์ก่อนและหลังการเกิดวิวาท
โดย อาภินี ฤตินันวีร์
- อนาคต : การมีอยู่ความหมายของชาไทบุญสิลินในจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย ไชยาภรณ์ หนัడสัน
- การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามแนวอิสلامประเจ้าปีกาศึกษา 2560
โดย สุกชัย บุญเทพร
- การวิเคราะห์การขัดแย้งและผลกระทบในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ย่างพาราเบรน (บริษัทกรณีศึกษา)
โดย จุฑามาศ พรมนนทน์
- วิธีชี้วัด สภาพภูมิปัญญา และความต้องการในการทำปะรังทึ่นบ้านของชาวปะรังทึ่นที่ท่าศาลาสังขลา ในเขตพื้นที่อ่าเภอสิงหนคร จังหวัดสangขลา
โดย เจนนส์กฤษฎ์ สังข์พันธ์
- การศึกษาการท่าเกย์ครบทุกมิติของเกษตรกรรมในเขตอ่าเภอเมือง จังหวัดยะลา
โดย วสันตนาวิน หริบทรัพพนิช
- การศึกษาภูมิปัญญาและเครือข่ายส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนของหัดถกวรรณจักรสานกรงกุณขันหนองทราบ
โดย สุทธิชัย วงศ์จันทร์
- ผลกระทบต่อคนงานบริบททางวัฒนธรรมและประเพดีพื้นบ้าน ของชุมชนคลองแಡน
โดย ฤทัยดา วิริยะ
- สมรรถนะของแรงงานในจังหวัดสangขลา ยุคประเทศไทย 4.0
โดย สายฝน ไชยาศรี
- ความต้องการสวัสดิการของพนักงาน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดอุบลฯ
โดย สมชัย ประวัติน
- ศึกษาความต้องการและแนวทางการจัดกิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ อ่าเภอหาดใหญ่ จังหวัดสangขลา
โดย พัชรลักษณ์ โพธิ์
- การเปลี่ยนแปลงองค์กรเชิงสู่ตัวจัดแบบกึ่ง และคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานธนาคารกรุงไทย 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
โดย รดา พิยวาร เมญ่ากุล
- การจัดการความรู้ ภูมิปัญญา เพื่อการถ่ายทอดความรู้ ของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์กรบริหารส่วนตำบลป่าบอน อ่าเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง
โดย หน้ากี่เพาซีรุบามา

G3 กลุ่มการศึกษา (Education Session)

- สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง
โดย วรรูณี หล้าจะนะ
- ผลการจัดการเรียนรู้นิเทศน์วิชาภาษาไทย (Prigrow) รวมทั้งผังการฟัง ที่มีต่อผลลัพธ์ที่ทางการเรียนรู้ภาษาประวัติศาสตร์ เรื่อง ภูมิภาคโลกา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6
โดย บุษรา สมหมาย
- การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนสหทัยฯเขตอันดามัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 สangขลา-สตูล
โดย เกษช์ศิริพร ธรรมโภธี
- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเจตคติเกี่ยวกับความรักในวัยเรียนของนักศึกษาชั้นมีที่ 1 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
โดย หน้ากี่เพาซีรุบามา
- การประเมินหลักสูตรรัฐศาสตร์รวมหน้าบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ภาคใต้ ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
โดย วีรศิริ ลิวมีชัย
- ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงรุ่งใจในการปฏิบัติงานของครุในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสตูล
โดย อรทัย สุวรรณณ์
- แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตั้งวัน เขต 1
โดย พ犹นา พุฒิศรีสุก
- สภาน้ำปัญญาและความต้องการต่อสิ่งสันสนุนการเรียนรู้ดำเนินนโยบายต่อสังกัดบุคคลและสังคมศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
โดย อาภินี โสภาคุวัตร
- วรรณกรรมพยากรณ์ชาติธรรมชาติประเพกษาสตราและใบเขียนชี : สักษณะคุณลักษณะ ภาระอ้างอิง และโลกทัศน์ของชาวใต้
โดย อริยวิชาร เวิงกนก
- การสืบทอดเรื่องเล่าเกี่ยวกับนานาเรื่องราวในบริบทสมัยใหม่
โดย

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี สารบัญ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- การพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับ ผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดราชบุรี
- โดย ศรีชดาวนิชชานุกูล
- การพัฒนาต้นแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านท่าขามสมสูล ตำบลอุดเจริญ อ่าเภอควบคุมกาหลง จังหวัดสมสูล
- โดย ศศินา ไกรสันต์
- วิธีเชิงพลังของบุคลิกภาพที่มีต่อความตั้งใจที่จะเป็นครูประกอบการของนิสิตนักศึกษาปริญญาตรีที่ไม่ได้ศึกษาในสาขาวิชาเหล็กด้านธุรกิจ
- โดย สรีรดา โชคธรรม
- การศึกษาสมรรถนะหลักของพนักงานโรงแรมแห่งหนึ่งในจังหวัดกระน้ำ
- โดย สมชัย ประชารัตน์
- การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควบคุมภายในของงานการเงินและบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบและสั่งคมค่าสตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- โดย พชรดา จังสวัสดิ์รักษ์
- แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษาโรงแรมพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดกระน้ำ
- โดย สมชัย ประชารัตน์
- การแก้ปัญหาการเพิ่มยอดสินเชื่ออุปกรณ์ประจำบุคคล ธ.ก.ส. จังหวัดภูเก็ต
- โดย สุภาวดี หลีเชียง
- การพัฒนาต้นแบบบรรจุภัณฑ์ช้ากว่ากลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านกาฬ จังหวัดสระบุรี
- โดย ฐานันดร์ วงศ์จิจุล
- การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการสำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าห่อกระแสงสินธุ์ อ่าเภอกระแสงสินธุ์ จังหวัดสระบุรี
- โดย ดวงฤทธิ์ อุบัติหนุน
- การศึกษาส่วนประสมการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคกลุ่มลูกค้าอาหารสำเร็จรูปในร้านสะดวกซื้อ กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต
- โดย มีนิศา ชูบันลึง
- การพัฒนาต้นแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของผลิตภัณฑ์กลุ่มแม่บ้านลับหมงพัฒนา ตำบลลับหมงโป จังหวัดสตูล
- โดย วีราดา หาญยุรงค์
- สรุปประเมินทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้ Application Food Delivery ของประชาชื่นในเขตเทศบาลครหาดใหญ่
- โดย ศรีจันทร์ เพชรัตน์
- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัสดุเหลือใช้ สุเมธิตภัณฑ์กระเบื้อง Y-NEW
- โดย วรรณคณา เพทุมนิตร
- พฤติกรรมการบริโภคเครื่องแกงของประชาชื่นในจังหวัดสระบุรี
- โดย ศรีจันทร์ เพชรัตน์
- ออกแบบป้ายฉลากผลิตภัณฑ์เครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกสุ่นเกษตรกรบ้านทุ่งยางพائกนา ตำบลโคกม่วง อ่าเภอเข้าข่ายสน จังหวัดพัทลุง
- โดย ปทุมวรรณ ทองคราษฎ์
- ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อ่าเภอเฉลู จังหวัดสตูล
- โดย วรรพิพัชร ชูครี
- การแก้ไขปัญหาการรับฝากเงินสองครั้งที่รีวิว ของ ธ.ก.ส. สาขาบางสะพาน ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้
- โดย มีนิศา คงการ
- เจตนารวมเดือนนี้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนในการเลือกศึกษาต่อห้องสมุดบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรม และท่องเที่ยว
- โดย ชื่นยันต์ชา เกียรติพันธุ์ แลศน์ศรีเศรษฐ์
- การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านฐานรากและชุมชนบ้านนาต้นจัน จังหวัดสุโขทัย
- โดย ชนิษฐา ใจมีริ
- การศึกษาภาระเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางทะเลของหาดไม้ข้าว จังหวัดภูเก็ต
- โดย สุกี้หรา ลังษ์ห้อง
- การเตรียมตัวลงแข่งขันการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางมาเยือนจังหวัดภูเก็ต
- โดย กัญญาภัชช์ พัฒนาโนรินสกุล
- ภาพถ่ายกดการท่องเที่ยวและคุณค่าที่ได้รับจากการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดสระบุรี
- โดย มั่นทิพยาภูจัน ฤทธิ์เทวา
- การพัฒนาต้นแบบระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์หนังตะลุง จังหวัดพัทลุง
- โดย ฐานันดร์ วงศ์จิจุล
- อัตลักษณ์ชุมชนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านล้านนา
- โดย สิริกานต์ ทองพูน
- เรียนรู้เชิงลึกในการสื่อสารด้วยสื่อธรรมชาติน้ำตก จังหวัดศรีสะเกษ
- โดย บ้านพชร บุรีรัมย์

G5 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

- การออกแบบระบบสนับสนุนงานแก้ไขเหตุขัดข้องโครงข่ายคอมพิวเตอร์ภายในสำนักงานและศูนย์ปฏิบัติการปราจังห์รักษากาฬเบล Isa ที่น้ำที่ 3.1 นวัชชา ทิโวทิ จังกัด (มหาชน)
- โดย วิชิราภรณ์ ลังษ์ห้อง
- การแสดงหนังตะลุงเสมือนจริง
- โดย นพกานต์ สุเมธิศิริภูล
- การพัฒนาระบบปี-ปีซี ไฟล์ภายในโครงข่ายเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีความต้องการสูง เช่น สำนักงานวิทยาศาสตร์ฯ ที่น้ำที่ 3.1 นวัชชา ทิโวทิ จังกัด (มหาชน)
- โดย อภิรักษ์ พันธุ์พนาสกุล
- การพัฒนาเครื่องมือช่วยในการสื่อสารกับผู้ป่วยชาวพม่านบนระบบปฎิบัติการ แอน ครอบต์
- โดย วีตรพงษ์ เจริญวิจิตร

G6 กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Sciences)

- การศึกษาโนร์อ่องประสิทธิผลยาหอมเทพเจตต่อการรักษาผู้ที่มีภาวะซึมเศร้าระดับเล็กน้อยทึบปานกลาง
- โดย นันท์มนี หลง
- พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- โดย อตีศักดิ์หวานใจ
- ความล้มเหลวนระหว่างการรับรู้รู้สึกและการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนกับพฤติกรรมการนิ่งกันการเกิดอุบัติเหตุของประชาชื่นในพื้นที่เขตเทศบาลครหาดใหญ่ อ่าเภอเฉลู
- โดย วรฤทธิ์นัน บันดุลผล

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี สารบัญ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- การประเมินผลโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของประชาชนในเขตตำบลนาแดง อ่าเภอเรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส โดย บุญลักษณ์ พันทึก
- การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับความมั่นคงและความปลอดภัยในการท่องเที่ยวอ่าเภอเบงบอง จังหวัดยะลา โดย บุญลักษณ์ พันทึก
- ความเป็นพลเมืองตามระบบประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดสงขลา : กรณีศึกษาประชาชนในพื้นที่อ่าเภอบангกลิ่ง โดย เอกราษฎร์ นิติธรรม
- การประเมินผลการนำเสนอนโยบายไปปฏิบัติ การจ่ายเงินส่งเคราะห์เพื่อการยิ่งขึ้นสู่สูงอาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดย บุญลักษณ์ พันทึก
- ปัจจัยนำไปสู่การสร้างการเมืองภาคพื้นเมืองของธรรมบุญคลองภูภูมิ โดย สุนิสา เบร้านมชาติ

G8 กลุ่มนิยมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences Session)

- ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ระบบงานสารบรรณภายในได้ค้านิยมร่วมของบุคลากรมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดย ศักดิ์นันทร์ เพ็ญจรัส
- การประเมินผลโครงการเดิน-ร่วง น.หาดใหญ่ เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ และลดแรงศึกษาไม่สูงบุญทรัพ ครองที่ 7 "เชิงถาวรพระราชนิเวศน์" กันนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี" โดย บุญลักษณ์ พันทึก
- พฤติกรรมการเสนอข่าวของสื่อและความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดสงขลาต่อการเสนอข่าวของสื่อมวลชนท่องถิ่น โดย วิรชลัน พันทึกการ
- การนิยามความหมายการใช้ประโยชน์ที่ตั้งร่องมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ่าเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผ่านเรื่องเล่าจากความทรงจำทางสังคมของคนแต่แรกในชุมชนท่องเที่ยว โดย เกิดดาว บุญราษฎร์
- การใช้ค่าสรรสหานมนุษย์ที่ 2 ในลักษณะเรื่องบุพเพลัตนิวัสดุ โดย บุญราษฎร์ นา
- ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดโครงการและกิจกรรมของเทศบาล ตำบลคลองแสง อ่าเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดย สุดาพร ทองสวัสดิ์
- ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี โดย ศรีภรร ทองทุ่น
- ทัศนะของผู้นำชุมชนต่อปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาดำเนินนโยบาย อ่าเภอบนอง จังหวัดสงขลา โดย บุญสูด บัวสุรีย์
- ความต้องการและความคาดหวังในการพัฒนาด้านแรงงานของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 13 จังหวัดตาก โดย ฤทธิกาญจน์ สถาหนอง
- ประสิทธิภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดย กันติรา นาคสวรรค์
- การบริหารแบบนุ่มนวลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในอ่าเภอเบงบอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดย อรุณรัตน์ หมุขสุข
- ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นต้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระบี โดย ลีศานา ใจดี
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 โดย บุญเรือง นาภา
- การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อ่าเภอสะเดา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา โดย สุกพาร์น พันธ์
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอัรัญประเทศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา โดย สุรชัย จันทร์บุญ
- คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของข้าราชการครู ในเครือข่ายพันธมิตรคุณภาพสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พัทลุง เขต 2 โดย ภัณฑ์นี โภสัน
- ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการศึกษาของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดย สุไกรดา หน้าดีเดียด
- การจัดการความดัดแปลงของผู้บริหารโรงเรียนประจำเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดย ฤทธิญา โภดีเส็น
- การปรับเปลี่ยนสัมฤทธิ์การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีสอนแบบ KWL-Plus กับวิธีสอนแบบหมวด 6 ในของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลังคວัดลามภิรตาราม อ่าเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดย วิมล งามอ่องบัด
- รายงานผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างงานนำเสนอโดยโปรแกรม Microsoft Power Point 2013 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดย ธนาธร พ่อปายุ
- ทักษะกระบวนการคิดและผลลัพธ์ที่ทางการเรียนนิยามไว้ เรื่อง การค้นคว้าและสร้างสรรค์ความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนน้อยวิทยาลัยสุรัตน์ ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคโนโลยีการแข่งขันกับแบบ TGT (TGT) ร่วมกับกระบวนการคิดเชิงเสาะหาความรู้ (5E) โดย นันทา เบียร์สุวรรณ์
- พัฒนาผลลัพธ์ที่ทางการเรียน โดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรายวิชาโครงสร้างช้อมูลและอัลกอริทึม เรื่อง โครงสร้างช้อมูลแบบต้นไม้ (Tree) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย นันทยา ภูมิพันธุ์
- ผลลัพธ์ที่ทางการเรียน เรื่อง การบันทึกัญช์โดยใช้ตัวเงิน รายวิชาการบัญชีตัวเงิน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการบัญชี โดย ใบวิธีการสอนแบบ PJBL โดย อรุณรัตน์
- การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยปัจจุบัน โดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยปัจจุบัน เมื่อต้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอธิการบดี สารบัญ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

โดย กืนศักดิ์ พรมประกอบ

- ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้โน้ตเดลชิปปาร์วันกับเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- โดย อารีย์ศักดิ์ คงสิหะ
- การพัฒนาฐานแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางคุณภาพเชิงคุณภาพของงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดย ธนากร เผ่าชัย

- ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดใช้สีคู่ปั่นกับเกมการศึกษาที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2
- โดย ฤทธิ์ เจริญคง
- พัฒนาทักษะการปฏิบัติการทดลองทางวิทยาศาสตร์โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบในแผนผังขั้นตอนการทดลอง (flowchart) ในการปฏิบัติการทดลอง เรื่องการเดินบนสารละลาย วิชาเคมีเพิ่มเติม 2 (ว30222) กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนเตรียมนักศึกษา ห้องหัวดงคลา

โดย สุภารัตน์ ใหม่พรม

- การพัฒนาทักษะการอ่านค่านอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านด้วยสี

โดย จักรกฤษณ์ ภู่สินหอม

- การพัฒนาโน้ตเดลชิปปาร์วันดึงดูดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดยะลา

โดย ประสิทธิ์ คงแก้ว

- การพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบพหุมิติเพื่อการเรียนรู้ โดยใช้โน้ตเดลชิปปาร์วัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจะดะจะดะ ห้องหัวดงคลา

โดย อรอนงค์ หมากพิมล

- การพัฒนาผลลัพธ์จากการเรียนรู้ที่ทางการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* โรงเรียนเทศบาล ๒ (วัดกลางพังสูรินทร์) อ่าเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

โดย ชญาดา ธรรมรงค์

- การพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ ผสานผ่านกับวิธีการสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย มีดยา ศรีว่องกุล

- ปัจจัยพหุระดับโรงเรียนและครุ ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับประถมศึกษา พื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

โดย ศศิษย์บัณฑิตฯ สาละ

- รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (problem based learning; pbl) เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย อาชีพและเทคโนโลยี นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดย โจนศรี ศักดิ์ยิ่งยง

- การเรียนการสอนออนไลน์เพื่อรองรับมาตรการและเฝ้าระวังไวรัส Covid-19; กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่

โดย กันย์ไนส์ สรุวรรณอ่อน

G10 กลุ่มนิหารธรรกิจและการห้องเที่ยว (Business and Tourism Administration)

- แนวทางการแก้ไขปัญหาการเพิ่มจำนวนลูกค้าที่ใช้บริการเป็นก្នុរោយใหม่น่องธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาภาคใต้ จ. นราธิวาส

โดย ศรินกรดิล บุญฤทธิ์

- พฤติกรรมในองค์กรที่ส่งผลต่อความมุ่งพัฒนาในงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย

โดย กอบแก้ว จันทร์กิจทอง

- การแก้ไขปัญหาการข้ารำหนี่บัตรเงินเดือนรุ่งเรือง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเหลี่ยง

โดย เชาว์ไว สุทธิ์

- คุณภาพพัฒนาริการของบริษัท บ้านล่องแก๊ส จำกัด สาขาปากน้ำจังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย ธีรวรรณ อันธร์อ่อน

- พัฒนาคุณภาพในการให้บริการโรงเรียน สีฟาร์จิลลส เกาะเต่า สาขาเกาะพะงันจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

โดย จตุพร กิจสนอง

- คุณภาพพัฒนาริการของร้านค้าภูมิภาค สาขาพัฒนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย ชนวรรษณ พันพ่อช่างไม้

- ระบบการจดจำตัวรุ่กโดยสาร กรณีศึกษาบริษัท ครุฑุงใจจันทน์สัง จำกัด

โดย สารี จุลแก้ว

- ด้วยมีความเชื่อมั่นประจำภาคใต้ 2562

โดย วิรัลน์ จันทร์กิจทอง

- การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ดีของเมืองท่องเที่ยว

โดย นนท์รัตน์ รัตนพันธ์

- การเพิ่มขึ้นของหนี้ NPLs ของเกษตรกรในเขตอ่าเภอแม่จัน จ. น่าน

โดย ชญาดา ตือกันยะ

- แนวทางการแก้ไขปัญหาและลดการเกิดหนี้ค้างที่เป็น NPLs ของธนาคารออมสิน สาขาเกตเวย์ เอกมัย

โดย อนันรัตน์ กาญจนไฟฟ้า

- แนวทางการแก้ไขปัญหาการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อที่ส่งผลให้เกิด NPLs ของธนาคารออมสิน สาขาป่าตอง

โดย ภาณุลักษณ์ เลวนะนิช

- แนวทางการเพิ่มยอดเงินฝากดันทุนต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงราย

โดย ชนิดลีร์ อินทร์กิจทอง

- การวิเคราะห์การท่องเที่ยวธุรกิจและแนวทางการเพิ่มรายได้ค่าธรรมเนียมธุรกิจการรับซื้อขายค่าและบริการ ธ.ก.ส.พานทอง

โดย ธีดาวรา สมบัดทิพย์

- ปัญหาและอุปสรรคของผู้จัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในอ่าเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

โดย ใจดา สุคินธ์รัตน์

- การจัดการห้องเที่ยวในเขตท่าหิน โดยหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน

โดย ชนิษฐา ใจมี

- แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการห้องเที่ยวชุมชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย รีวัลน์ จันทร์กิจทอง

- ศักยภาพผู้ประกอบการห้องเที่ยวชุมชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย รีวัลน์ จันทร์กิจทอง

- ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในการห้องเที่ยวชุมชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดย รีวัลน์ จันทร์กิจทอง

The 11th Hatyai National

หน้าแรก ค้นหา สารจากอิเล็กทรอนิกส์ สารบัญ รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อการรับสิ่งพิมพ์ในยุคปัจจุบัน เพื่อการพัฒนาแผนธุรกิจการพิมพ์ในระบบดิจิทัล
โดย ชัยาหงษ์ กิติพันธ์กุล
- ปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาดนิยม (7Ps) ส่งผลต่อปัจจัยด้านความต้องใช้เลือกใช้ 15 บริการสินเชื่อธุรกิจห้องแคา ธนาคารออมสิน ในเขตพื้นที่ อ่าเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
โดย ศุภสันต์ มุญขัต
- ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการใช้บริการธนาคารออมสิน สาขาถนนรายวุฒิศรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โดย ธรรมรัตน์ จันดา
- ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ที่รายแมว สมุนไพรไฟรเรส จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โดย ปรีดา ชัยเพชร
- ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการที่ท่าการไปรษณีย์ท่าจาง อ่าเภอท่าจาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โดย ชุตินา บัวลูบ
- ปัจจัยการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการร้านภัทรอฟฟ์สาขาเขื่อนทัลสุราษฎร์ธานีบึงบองลูกค้าในเขตสุราษฎร์ธานี
โดย ชัยญาลักษณ์ เด็กสาวร้อย
- การพัฒนาแบบบรรจุภัณฑ์เครื่องแกง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเครื่องแกงบังกะโลบ้านโน窟วง อ่าเภอคลองหลวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โดย กันย์เด็กสุรัตน์อ่อน

G11 กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)

- การพัฒนาแบบจำลองสถาปัตยกรรมอากาศล้ำร้าสพ์เบอร์รี่พาร์ค[®]
โดย เจริญ รุ่งกิจิน
- ระบบฐานข้อมูลการ拉 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุโขทัย
โดย ธนาภัทร เจริญรุ่ง

G12 กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Sciences)

- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารหวานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในอ่าเภอเมือง จังหวัดยะลา
โดย วรรณพร ใหม่เหลือง
- การศึกษาสาเหตุการนำยาเหลือไว้นำคืนของผู้ป่วยสูงอายุโรคเรื้อรังที่มารับบริการ ณ ศูนย์สุขภาพชุมชนร่วมใจ อ่าเภอวังทอง
โดย น้อฟพิพิช จันทร์
- ผลของการใช้แนวทางทฤษฎีบันดาลความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีต่อการส่งเสริมพฤติกรรมการออกกำลังกาย การบริโภค และเบปร์เซ็นต์ไขมันสำหรับ ผู้ที่มีภาวะน้ำหนักเกิน
โดย เป้ำเยี่ยง เด่นสุนิตร
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการใช้ยาสมุนไพรในการดูแลสุขภาพดูแลของประชาชนในเขตเทศบาลนครยะลา ตำบลสะเตง อ่าเภอเมือง จังหวัดยะลา
โดย โรสนา มี เกมนดร์ฤทธิวงศ์
- ภัยเงยบ: โครงการกดเท้าเพื่อประสานบริเวณเชือมือในผู้ประกอบอาชีพครัวยาง
โดย วิไลพร พราหมณ์

ระดับนานาชาติ (International Session) ภาคนarratory (Oral Presentation)

G13 International Education

- A Study of English Vocabulary Learning Strategies of the High English Learning Achievement Students at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
By Jiraporn Sukkrong
- The Place of Argumentation in Academic Paper through the Application of the Macro-Toulmin
By Mutohhar
- Determining the Readiness of University Supportive Staff to Adopt the Future Work Skill 2020 at the International Level
By Pasara Namsaeng
- Checklists for Validating an English Test in the Pre-Testing Stage
By Jatupong Mora
- Criticality and Morality as Valuable Assets for Thai Students in the 21st Century
By Supanan Prommak
- Comparison of Thai First Year English Instruction Students' Satisfaction on Learning in Traditional and e-Learning Classrooms in the Subject "Classroom Management for English Instruction": A Case Study
By Atthasit Ketkumbonk
- Using Role Play Activities to Develop English Speaking Skill for Vocational Certificate One Students at Vocational College
By Sigbert Scheb-Buennen

G14 International Social Sciences Humanities

- Analysis of Dystopian World in Ray Bradbury's Fahrenheit 451
By Aphiradi Suphap
- International Policy Aspects Associated with the Excise Sugar Tax Policy: In the Case of Thailand
By Karntera Srimanote
- Motivational Factors and Its Effect on Performance of Hotel Employees in Khao Lak
By Panaree Suksawat
- Green Tourism Practice for Community-Based Tourism at Ban Bangwan Moo.1, Kamala, Phuket
By Theeraphat Chuanchom
- An Association Rule Modeling for an Intelligent Product Recommendation System for Retail Business
By Michael Watkins
- Mediating Role of Innovation on the Relationships between Market Orientation and Firm Performance
By Farida Sasha

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความระดับชาติ

1. รองศาสตราจารย์ทรงกลด	Jarvisumpanit	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ	นันทจันทุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.พร้อมพีเล	บัวสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา	เทพสิงห์	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สามารถ	ทองเฟื่อง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ลือลักษณ์	ล้อมลีม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย	ธรรมสัจการ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8. รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย	และทีม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
9. รองศาสตราจารย์อาหวัง	ล้านุย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวนิจ	กิตติกรกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา	เดชอดีศัย	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต	สงสม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. ดร.ปองพชร	ราerasu	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
14. ดร.เอกนรินทร์	รอดเจริญ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
15. ดร.จิราภรณ์	เรืองยิ่ง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
16. ดร.ณรงค์ฤทธิ์	ปริสุทธิ์กุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
17. ดร.น้ำทิพย์	ตระกูลเมฆี	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพ.กฤษณะ	สุวรรณภูมิ	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันยารัตน์	ศรีวิสทิยกุล	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
20. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสพชัย	พสุนทร์	มหาวิทยาลัยศิลปากร
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา	ทีฆะประเสริฐกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษฎา	กุณฑล	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภวิทย์	ถาวรบุตร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญอรี	ยิ่งมะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
25. รองศาสตราจารย์ ดร.เจษฎา	อกน้อย	มหาวิทยาลัยทักษิณ
26. รองศาสตราจารย์พรชัย	ลิขิตธรรมโรจน์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพเก้า	ณ พัทลุง	มหาวิทยาลัยทักษิณ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนพนา	พิพัฒน์เพ็ญ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรวดี	กระโนmegวงศ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนิวัช	แก้วจำรงค์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
31. ดร.โภมมลมนี	เกตตะพันธ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา	พงศ์กิตติวุลย์	มหาวิทยาลัยบูรพา
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา	ศรีพันธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ	ลารวรรณ	มหาวิทยาลัยนเรศวร
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุลสุชดา	ศิริสม	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

36. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี	เจริญวนิช	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์	คล้ายประยงค์	สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
38. ดร.นิพนธ์	บริเวรานันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุติพงศ์	ภูวัชร์วรรณนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุมัติ	เดชนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
41. ดร.ทวีสินธุ์	ตั้งเช่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เตือน	พรหมเมศร์	นักวิชาการอิสรภาพ
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จำเริญ	แสงดวงแข	นักวิชาการอิสรภาพ
44. ดร.กัลยา	ตันสกุล	นักวิชาการอิสรภาพ
45. รองศาสตราจารย์ทศนีย์	ประран	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
46. รองศาสตราจารย์ ดร.ประมาณ	เทพสังเคราะห์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอแก้ว	จันทร์กิ่งทอง	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์	จันทร์กิ่งทอง	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรลักษณ์	ลลิตศศิวิมล	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์	คชรัตน์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤกุล	ชี้ฟัก	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาศ	ปานเจี้ยง	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์	ล้มโยธิน	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
54. ดร.ธารพรชา	สัตยารักษ์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
55. ดร.สิริลักษณ์	ทองพูน	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
56. ดร.คนึงนิตย์	หนูเช็ก	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
57. ดร.สุมณฑา	วงศ์งาม	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
58. ดร.อริสรา	บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
59. ดร.ชุติมา	ทัศโร	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
60. ดร.เขวนี	แก้วมโน	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรียรชัย	พันธุรงค์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กันย์ณิภัช	สุวรรณอ่อน	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนีรัตน์	รัตนพันธ์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความระดับนานาชาติ

1. Assoc. Prof. Dr. Nik Ramli Nik Abdul Rashid	Universiti Teknologi MARA
2. Prof. Dr. Mohd Sofian Bin Omar Fauzee	Universiti Utara Malaysia
3. Dr. Amrita Kaur	Universiti Utara Malaysia
4. Dr. Sattrra Keawphang	Thaksin University
5. Assoc. Prof. Dr. Praman Tepsongkroh	Hatyai University
6. Dr. Chutima Wangbenmad	Hatyai University

การออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม
The Illustration Design of Thai Alphabet reading practice for Preschool
children Based on Islamic Principles

พรเพญ กลัดไวยเนตร^{1*} และสุจิรา ถนนพร¹
Porntip Kladwaiyanate¹ and Sujira Thanomporn¹

¹ อาจารย์, สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹ Lecturer, Department of Visual Communication Design, Faculty of Architecture,
Kasem Bundit University

*Corresponding author, E-mail: pornphen.klu@kbu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาหลักการและแนวทางการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม 2) เพื่อออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยศึกษาหลักการและแนวทางการออกแบบภาพประกอบตามหลักการอิสลาม จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก นักวิชาการทางศาสนา จำนวน 5 คน การสนทนากลุ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนระดับปฐมวัย ประเภทโรงเรียนวิถีมุสลิม จำนวน 5 คน ใช้แบบประเมินความพึงพอใจจากผู้สอนระดับปฐมวัย ประเภทโรงเรียนวิถีมุสลิม ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้านเนื้อหาและใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1) การพิจารณาหลักการและแนวทางการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม คือ ไม่ว่าดูภาพที่มีรูปร่าง สัดส่วน ขนาด การแสดงมิติ แสงและเงาที่เลียนแบบการสร้างของพระเจ้า การไม่สื่อถึงความมีชีวิต (แวรata) ไม่มีกริยาท่าทางที่แสดงถึงความดุร้าย และควรสื่อความหมายในบริบทของอิสลาม

2) ผลงานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม คือ แนวทางที่ 2 เป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิก โปรแกรม Adobe Illustrator จำนวน 44 ภาพ

3) การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลามอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการสื่อความหมาย ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.52) ด้านการออกแบบ ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.38) และด้านคุณค่าและประโยชน์ ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.46) โดยมีความพึงพอใจต่อผลงานการออกแบบในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.41)

คำสำคัญ: การออกแบบภาพประกอบไทยตามหลักการอิสลาม, แบบฝึกอ่านพยัญชนะไทย

Abstract

The objective of this research are to 1) to study and analyze the illustration design of Thai alphabet for reading practice in the childhood base on Islamic principles 2) to design the illustration of Thai alphabet for Thai reading practice in the childhood base on Islamic principles 3) to assess the satisfaction of the illustration design of Thai alphabet by using Mixed Methods research approach. The Mixed Methodology is the research approach which the researcher collects and analyses both quantitative and qualitative data within the same study. The in-depth interview are conducted from 5 Islamic scholars. Then the focus group approach is conducted among 5 Expertise in early childhood teaching in order. The final approach is to work on the satisfaction survey by collecting the data from 30 early childhood teachers by using statistical analysis which are frequency, percentage, Mean (\bar{x}) and standard deviation (S.D.). The results of the research are following

1) The guideline of illustration design of Thai alphabet for the childhood base on Islamic principles are not to draw the figures which size, shape, shadow and light imitating the creation of Allah. There is no alive feeling (eye expression), no fierce manner in the Islamic context.

2) The result of the illustration design of Thai alphabet for childhood is the 2nd approach which is using Adobe Illustrator program for graphic design for 44 pictures.

3) The satisfaction toward the illustration design are in very good level in every aspect. The result of Communication aspect are ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.52). The result of the design aspect are ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.38). The result of value and benefit aspects are ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.46). The satisfaction level in total are in very good level which are ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.41).

Keywords: Islamic Design of Thai alphabet, Thai Alphabet reading practice

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาがらสังคมให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ประทุมต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศไทย การจัดการการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการวางแผนรากฐานความรู้ ให้แก่เด็ก เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกด้านอย่างเหมาะสมสมตามหลักวิชาการ เนื่องจากพัฒนาการของเด็กในช่วงปฐมวัยเปรียบดั้ง “รากแก้วแห่งชีวิต” เป็นช่วงวัยที่พัฒนาการทางด้าน ต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด และเป็นฐานรากสำคัญสำหรับพัฒนาการในช่วงวัยต่อ ๆ ไป (สุริยา ผ่อง เสนะ, 2558) เช่นเดียวกับศาสนาอิสลามที่ได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการเผยแพร่ความรู้หรือการศึกษา เพราะถือว่าความรู้ที่เกิดจากการศึกษานั้นเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ได้ เปรียบเสมือนกุญแจ สำคัญที่จะนำพาความเจริญทางวัฒนธรรมและอารยธรรมในสังคม ทำให้มนุษย์สามารถแยกแยะระหว่างสิ่งที่

ดีกับสิ่งที่ช่วย หลักฐานหนึ่งที่ปรากฏในอัลแหดีซี ท่านบีมุขัมมัดมุขัมมัดศือลลลอุอะลัยฮิวะซัลลัม (ศ.ล.) กล่าวว่า การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิมทุกคน (แหดีซี บันทึกโดย อิบนุมาญูห์, 1984 : 48 แหดีซี หมายเลข 86) อิสลามจึงเป็นวิถีชีวิตหรือธรรมนูญการดำเนินชีวิตที่มุสลิมทุกคนต้องเรียนรู้และปฏิบัติ เพื่อดำรงชีวิตประจำวันในฐานะป้าเจบุคคล

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเด็กทุกๆ ด้าน เน้นการจัดประสบการณ์ อย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สื่อการเรียนการสอนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อกระบวนการเรียนการสอนที่มีความสำคัญยิ่งต่อการจัดเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็ก ปฐมวัยได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตามจุดประสงค์ของสาระที่ควรเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ตามที่หลักสูตรกำหนด เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหา นำความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน ช่วยให้เรียนรู้และจำได้ง่าย เช่น แผนภูมิ ภาพวาด รูปภาพ ภาพชนิด ของจำลอง เป็นต้น ภาพจึงเป็นสัญลักษณ์ที่ถ่ายทอดและสื่อความหมายได้โดยง่าย เป็นภาษาสากระดับเด็กและผู้ใหญ่แปลความหมายและเข้าใจได้อย่างแจ่มชัด (เลิศ วนันทน์, 2523)

ภาพประกอบที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก มีส่วนช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ หรือสงสัยอยากรู้ คำตอบ หากหนังสือมีภาพประกอบ เรื่องราว หรือเนื้อหาในหนังสือน่าสนใจ สนุกสนาน ชวนติดตาม จะทำให้เด็กเกิดนิสัยอยากรู้และรักการอ่านในที่สุด โดย เผพะเด็กก่อนเข้าเรียนหรือวัยอนุบาล เพราะเด็กในวัยนี้อ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าอ่านด้วยตัวอักษร ภาพจึงทำให้เด็กเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ถึงแม้ในเด็กที่มีวัยสูงขึ้นก็ชอบหนังสือที่มีภาพประกอบ เช่นกัน (ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 80) ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี เร้าให้เกิดความสนใจ สนุก จำได้เร็ว อธิบายสิ่งที่เข้าใจยากให้เข้าใจง่าย เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีมโนภาพเริ่มแรกอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และก่อให้เกิดความคิดรวบยอดเดียวกัน (นิพนธ์ ศุขปรีดี. 2521; อ้างถึงใน วัลยันุช ศกุณนุย. 2556 : 7)

แบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับการฝึกและพัฒนาทักษะภาษาไทยขั้นพื้นฐาน เน้นภาพประกอบเป็นสำคัญเพื่อสื่อความหมาย หากเนื่องด้วยในบทบัญญัติ ศาสนาอิสลามมีข้อห้ามเรื่องการวาดภาพสิ่งที่มีชีวิตคนและสัตว์ ศิลปะอิสลามจึงไม่มีรูปภาพเครื่องไม้ไม่ว่า ด้านจิตกรรมหรือประติมากรรมก็ตาม เพราะหลักศาสนาอิสลามได้กำหนดว่า พระอัลเลาะห์ทรงไม่มีผู้ใด หรือสิ่งใดเท่าเทียมหรือเสมอเหมือน (บทที่ 7 โองการ 164) ฉะนั้นหากผู้ใดกระทำการใด ๆ ที่ส่อให้เห็นว่า สร้างภาพที่เท่าเทียมหรือสิ่งเท่าเทียมและเทียบเคียงพระอัลเลาะห์เป็นผู้สร้าง ถือว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดอย่างใหญ่หลวง (สมจัย อนุมาณราชธน, 2550) ดังกล่าวเนี้ยจึงหมายรวมถึงภาพเขียน ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ รูปปั้น ฯลฯ ซึ่งจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เป็นสื่อถ่ายทอดเรื่องราวสาระความรู้ นำเข้าสู่บทเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น การศึกษาแนวทางและการออกแบบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็ก ปฐมวัยตามหลักการอิสลามในครั้งนี้ จึงมีเนื้อหาสำคัญคือ เพื่อเป็นแนวทางและมาตรฐานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยที่สอดคล้องกับหลักการอิสลาม และมีความเหมาะสมสมต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยสำหรับโรงเรียนวิถีมุสลิม นำมาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาด้านสติปัญญาและนำไปสู่การพัฒนาทักษะ ในด้านอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาหลักการและแนวทางการออกแบบแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม
2. เพื่อออกแบบแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานออกแบบแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีในการออกแบบแบบภาพประกอบสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งได้ใช้แนวคิดและทฤษฎี 3 ส่วน ได้แก่

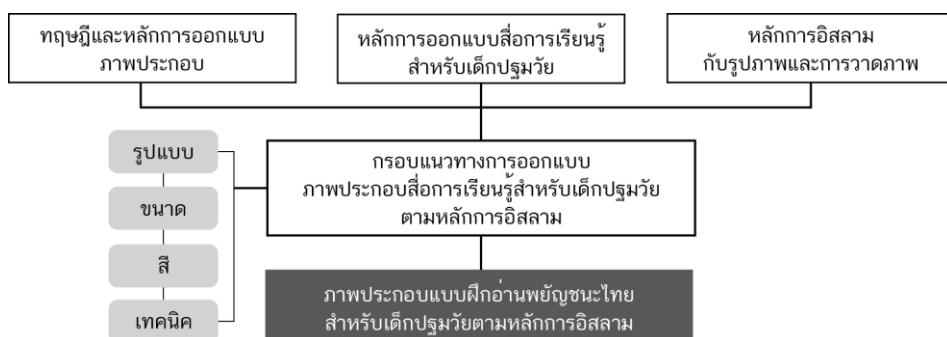
ส่วนที่ 1 ทฤษฎีและหลักการออกแบบภาพประกอบ ประกอบด้วย ความหมายของภาพประกอบ สรุปได้ว่า ภาพประกอบ หมายถึง การสื่อสารด้วยภาพ มีจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ประกอบหรือนำไปเสริมเพื่อการสื่อความหมายร่วมกับข้อความ ช่วยอธิบายให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น (สอ เสนบุตร. ม.ป.ป. : 360; Hawkins, 1990 : 191; Ross., 1963 : 2 อ้างถึงใน เรวัต การพจน์. 2542 : 15-16; วิษณุนาท กตัญญูวิทิพย์, 2539 : 86; จากรัตน ทรัพย์ปุรง, 2543 : 3; อารยะ ศรีกัลยาณบุตร, 2550 : 108) ความสำคัญของภาพประกอบ สรุปได้ว่า ภาพประกอบเป็นสื่อสากลที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ และช่วยให้ภาษามีความชัดเจนมากขึ้น ภาพประกอบและข้อความที่มีความผสมกลมกลืนกัน ย่อมช่วยให้สามารถสื่อสารกันได้บรรลุผลตามความต้องการ (ณรงค์ ทองปาน, 2526 : 81; Spaulding, 1955 : 33-34 อ้างถึงใน วรากณา ศิริปोธิ, 2542; Ross, 1963 : 5 อ้างถึงใน วรากณา ศิริปอธิ, 2542; ภิญญาพร นิตยะประภา, 2534 : 62; บันลือ พฤกษาวน, 2534 : 71-72) การออกแบบและองค์ประกอบของหนังสือแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทย สรุปได้ว่า หนังสือความมีขนาดและรูปร่างเหมาะสมสำหรับเด็กในแต่ละช่วงวัย มีการใช้ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่กว่าอ่านแล้วสบายตา และมีส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน (วินัย รอดจ่าย, 2540 : 14; ทดสอบ พูลนวลด, 2543 : 3 อ้างถึงใน พิมพ์จิต ตปนียะ, 2555 : 56)

ส่วนที่ 2 หลักการออกแบบสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ความหมายของการออกแบบ สรุปได้ว่า การออกแบบ (Design) หมายถึง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการปรับปรุง ตกแต่ง เพิ่มเติม หรือการสร้างสรรค์คิดค้นรูปแบบใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดรูปทรงใหม่มีความงาม หรือมีประโยชน์ใช้สอยได้ดีกว่าเดิม (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2526 : 20; วัฒนະ จุฑะวิภาค, 2527 : 10; อารี สุทธิพันธุ์, 2521 : 8) หลักการออกแบบ เป็นการสร้างสรรค์โดยกำหนดแบบแผนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ใช้สอยและสวยงาม การออกแบบที่ดีควรตรงกับความมุ่งหมาย และมีความกลมกลืนของส่วนประกอบการออกแบบ มีการออกแบบที่มีลักษณะง่าย มีสัดส่วนที่ดี มีความกลมกลืนทั้งส่วนรวม มีสัดส่วนเหมาะสมในการใช้งาน วัสดุและวิธีการ มีลักษณะการตกแต่งพอดี มีโครงสร้างเหมาะสมสมกับลักษณะ (พากน ตั้มหลักษณ์, 2510 : 16; อารี สุทธิพันธุ์, 2521 : 134) พัฒนาการทางภาษาด้านการอ่านของเด็กปฐมวัย สรุปได้ว่า เป็นการที่เด็กเข้มข้นอย่างความคิดจากภาพสัญลักษณ์ต่างๆ ด้วยการค้นหาความหมายจากตัวอักษรเพื่อสื่อความหมายออกมา โดยในขั้นแรกจะได้แก่ การคาดเดาภาษา การแก้ไขความผิดในประโยคด้วยตนเอง จนถึงการรู้จักแก้ปัญหาในการอ่านคำและสามารถสร้างคำจากสิ่งที่พบเห็นได้มากขึ้น (Holdaway (1979) นพวรรณ ศรีวงศ์พาณิช (2557 : 4-8)) 2

ส่วนที่ 3 หลักการอิสลามกับรูปภาพและการวาดภาพ ประกอบด้วย หลักคำสอนเกี่ยวกับภาพวาด ได้มีการสรุปข้อห้ามและข้อยกเว้นเกี่ยวกับรูปภาพและการวาดภาพ 1) รูปที่ถูกทำขึ้นมาเพื่อเคารพบุชาแทนหรือควบคู่ไปกับอัลลอห์ 2) รูปที่ไม่ได้ถูกปั้นหรือวาดขึ้นมาเพื่อการเคารพบุชา แต่ถูกทำขึ้นโดยมีเจตนาลอกเลียนแบบการสร้างสรรค์ของอัลลอห์ 3) รูปปั้นที่ถูกตั้งไว้ในที่สาธารณะ เพื่อที่จะเป็นการระลึกถึงบุคคลสำคัญ 4) รูปปั้นสิ่งมีชีวิตที่ถูกสร้างขึ้น ไม่ได้เพื่อการเคารพสักการะหรือให้ความสำคัญ 5) รูปภาพบุคคลสำคัญ เช่น ผู้ปกครองหรือผู้นำทางการเมือง 6) รูปคนหรือสัตว์ที่ไม่ได้มีไว้เพื่อการเคารพ แต่มีไว้เพื่อแสดงถึงความหรูหรา.m 7) การหาภาพวาดหรือภาพพระบรมสารีของต้นไม้ ทะเลสาบ เรือ ภูเขาและแผ่นดิน เป็นที่ได้รับอนุญาต อย่างไรก็ตาม ถ้าหากถูกทำขึ้นมาจากความเคารพบุชาหรือนำไปสู่การมีไว้เพื่อแสดงความหรูหรา ก็ไม่เป็นที่อนุญาต 8) สำหรับภาพถ่าย โดยพื้นฐานแล้ว เป็นที่อนุญาต (合法) จะถูกมองเป็นที่ไม่อนุญาต (非法) ก็ต่อเมื่อสิ่งที่จะถูกนำมาเป็นภาพนั้นเป็นสิ่งที่หaram 9) หากรูปปั้นและรูปภาพต้องห้าม (หaram) ถูกทำให้เสียรูปหรือหมุดคุณค่าแล้ว การนำมาใช้ก็เป็นที่อนุญาต (合法) (ยุซุฟ กอรูญอวี (2547))

ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีทั้ง 3 ส่วน เป็นองค์ประกอบการออกแบบภาพประกอบเพื่อสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม นอกจากนี้ มีหลักการที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบได้แก่ รูปแบบ ขนาด สี และเทคนิค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเพ็ญ กลัดไวยเนตร (2555) กล่าวว่า ส่วนประกอบสำคัญในการออกแบบสื่อภาพสอดคล้องกับหลักการอิสลาม ได้แก่ รูปแบบ สื่อภาพตามความเหมาะสม ขนาดของภาพ การใช้สี และเทคนิคต่างๆ

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบสร้างสรรค์งานออกแบบภาพประกอบอย่างมีระบบ และนำผลการวิจัยหาข้อสรุปที่เชื่อถือได้ด้วยการคำนวนค่าทางสถิติ ได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ผู้ให้ข้อมูลหลักสำคัญ (Key Informant) ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการทางศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นผู้เผยแพร่ศาสนาเป็นผู้นำคำสอนศาสนาอิสลามที่นำแบบอย่างท่านนบีมุ罕หมัด (ศ.ล.) จำนวน 5 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนระดับปฐมวัย ประเภทโรงเรียนวิถีมุสลิม จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อวิเคราะห์และตีความหาข้อสรุปในหลักการ และนำมายกนัดกรอบแนวทางการออกแบบภาพประกอบตามหลักการอิสลาม

2. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล ทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการออกแบบภาพประกอบสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ (ყูชุฟ กอร์กูวี. 2547. หลาลและหะรอมในอิสลาม. แปลโดย บรรจง บินกาชัน. ศูนย์หนังสืออิสลาม : กรุงเทพฯ) และการศึกษาข้อมูลทอรกรุอาน หลักที่มีบหัญญัติข้อห้ามและข้อนมัตติเกี่ยวกับรูปภาพภาพาวاد (เชค มุหัมมัด ซอและ อัลมุนังญิด. 2555. สิงต้องห้ามที่หลายคนมองเป็นเรื่องเล็ก. แปลโดย อัดนาน นาเซ. ศูนย์หนังสืออิสลาม กรุงเทพฯ) เพื่อกำหนดรอบแนวทางการออกแบบภาพประกอบสื่อการเรียนรู้

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ และดำเนินการออกแบบ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อคัดเลือกรูปแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่าน พยัญชนะไทย จำนวน 3 ชุด ชุดละ 44 ภาพ มีลักษณะการใช้สีและเทคนิคการใช้สี ได้แก่ สีโปสเตอร์ (Poster color) สีน้ำ (Water color) และคอมพิวเตอร์กราฟิก (Computer Graphic) โปรแกรม Adobe Illustrator และแบบประเมินความพึงพอใจ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาของผลงานวิจัยที่ได้จากการศึกษาและการตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาข้อสรุปในหลักการวาดภาพที่ไม่ขัดต่อหลักการอิสลามจากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม และการวิเคราะห์ตัวอย่างรูปแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยจากหนังสือแบบฝึกอ่านที่ใช้เทคนิครสร้างภาพประกอบแต่กต่างกัน จำนวน 6 รูปแบบ และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น เสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ และพิจารณาคัดเลือกรูปแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลามที่มีความเหมาะสมจากผลงานออกแบบที่ผู้วิจัยออกแบบทั้ง 3 รูปแบบ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักการอิสลาม ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และคำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับหลักการวาดภาพที่สอดคล้องกับหลักการอิสลามจากหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม และการวิเคราะห์ตัวอย่างรูปแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยจากหนังสือแบบฝึกอ่านที่ใช้เทคนิครสร้างภาพประกอบแต่กต่างกัน จำนวน 6 รูปแบบ ในทศนะของนักวิชาการทางศาสนา เพื่อกำหนดรอบแนวทางการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยตามหลักการอิสลาม ได้แก่ 1) ไม่ขาดภาพที่มีรูปร่าง สัดส่วน เลียนแบบของพระเจ้าเป็นผู้สร้าง 2) ไม่สื่อถึงความมีชีวิต เช่น การแสดงแวรรยาในสิ่งที่มีชีวิต 3) ไม่แสดงถึงความดุร้าย และ 4) การสื่อความหมายในบริบทของอิสลาม เช่น การแต่งกาย การปฏิบัติศาสนกิจ และการเขื่อมโยงกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์อิสลาม ฯลฯ

2. ข้อสรุปจากการวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับหลักการวางแผนภาพที่สอดคล้องกับหลักการอิสลาม ทฤษฎีและแนวคิดในการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม นำมาปรับใช้กับผลงานการออกแบบโดยอ้างอิงเนื้อหาจากแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยแบบบูรณาการ อิสลาม (ฟากภูมิยะ แวนะมะแວ, 2560) ได้แก่ 1) ออกแบบในลักษณะภาพการ์ตูน มีรูปร่างและสัดส่วนแบบลดthon 2) แสดงตำแหน่งของดวงดาวด้วยลักษณะลายเส้น 3) ไม่แสดงกิริยาท่าทางที่แสดงถึงความดุร้าย และ 4) การสื่อความหมายในบริบทของอิสลามด้านการแต่งกาย การปฏิบัติศาสนา กิจ และการเข้มโง่ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อิสลาม และได้เลือกใช้เทคนิคและสื่อสร้างสรรค์ผลงานออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม 3 รูปแบบ ตามเทคนิคคิวีธีและสื่อสร้างสรรค์ (พิมพ์จิต ตนียะ, 2555 : 51-52) ประกอบด้วย ประเภทสีโพสเตอร์ (Poster color) สีน้ำ (Water color) และคอมพิวเตอร์กราฟิก (Computer Graphic) โปรแกรม Adobe Illustrator จำแนกได้ 4 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มภาพคน และอวัยวะ ได้แก่ ศูนย์ ทั่วไป ด้านหน้า และ

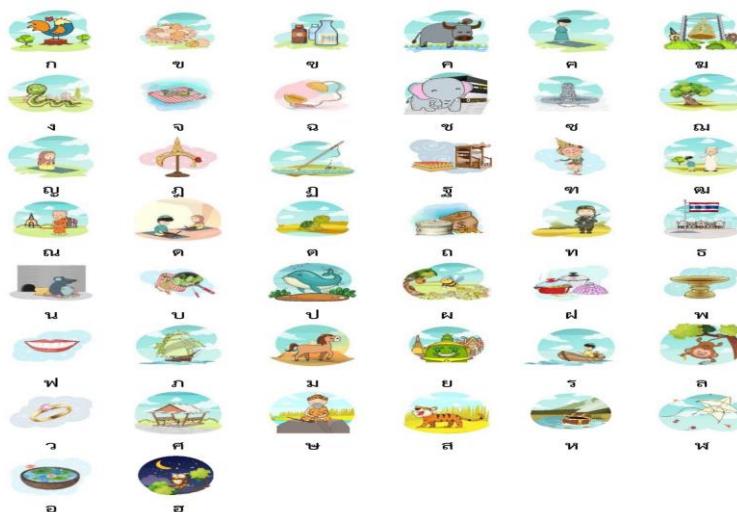
2.2 กลุ่มภาษาสัตว์ ได้แก่ ก ค ง ช ต น ป ผ ມ ຍ ล ສ และ ອ

2.3 ກລຸ່ມກາພອຮມຈາຕີ (ຕັ້ນໄມ້) ໄດ້ແກ່ ພ ແລະ ບ

2.4 ກລຸມພາສີ່ງຂອງ ໄດ້ແກ່ ຂໍ ພະ ຈ ປ ຊ ປ ດ ປ ດ ປ ດ ປ ດ

ແລະ ອ

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 5 คน ได้ร่วมพิจารณาและคัดเลือกผลงานการออกแบบแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทย รูปแบบที่ 3 ได้แก่ เทคนิคิวีรีและสื่อสร้างสรรค์ประเทอร์กราฟิก (Computer Graphic) โปรแกรม Adobe Illustrator เป็นภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมสมตามหลักการอิสลามมากที่สุด และร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงผลงาน

ภาพประกอบที่ 2 ผลงานออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทย เทคนิควิธีและสื่อสร้างสรรค์ประเภทคอมพิวเตอร์กราฟิก (Computer Graphic) โปรแกรม Adobe Illustrator

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขผลงาน และนำผลงานการออกแบบภาพประกอบประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนวิถีมุสลิมเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience Sampling)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลงานออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทย

รายการประเมิน	(n = 30)		ระดับ ความพึงพอใจ
	\bar{x}	S.D.	
ด้านการสื่อความหมาย	4.52	0.52	มากที่สุด
ด้านการออกแบบ	4.71	0.38	มากที่สุด
ด้านคุณค่าและประโยชน์	4.56	0.46	มากที่สุด
สรุปค่าเฉลี่ยรวม	4.59	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมความพึงพอใจมากที่สุด เท่ากับ 4.59 ($\bar{x} = 4.59$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโรงเรียนวิถีมุสลิมเขตกรุงเทพมหานคร พึงพอใจมากที่สุดในทุกด้าน โดยพึงพอใจสูงสุดในด้านการออกแบบ ค่าเฉลี่ย 4.71 ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 4.56 ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.46) และด้านการสื่อความหมาย ค่าเฉลี่ย 4.52 ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.52) ตามลำดับ

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นภาพประกอบที่สร้างสรรค์ขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา มีหลักการและแนวทางการออกแบบภาพประกอบโดยสังเขป คือ 1) ไม่ว่าด้วยภาพที่มีรูปร่าง สัดส่วน เลียนแบบของพระเจ้าเป็นผู้สร้าง 2) ต้องไม่สื่อถึงความมีชีวิต เช่น การแสดงเวลาในสิ่งที่มีชีวิต 3) ไม่แสดงถึงความดุร้าย และ 4) การสื่อความหมายในบริบทของอิสลาม เช่น การแต่งกาย การปฏิบัติศาสนกิจ การเชื่อมโยงกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์อิสลาม ฯลฯ สอดคล้องตามหลักการและแนวทางในการออกแบบภาพประกอบตามหลักการอิสลาม หมายถึง หลักการอิสลามเกี่ยวกับรูปภาพ ซึ่งในอัลกุรอานและหนังสือสอนศาสนา ไม่ได้มีการอธิบายอย่างละเอียด แต่ได้ให้คำอธิบายในภาษาไทย เช่น “ภาพที่มีมนุษย์ในศาสนา ทั้งนี้มีรายงานเบื้องต้น คือ

1.1 ท่านอิบนุมัสอูด เล่าว่า ท่านศาสดา กล่าวว่า “แท้จริงผู้ที่จะได้รับการลงโทษ จากอัลลอห์ อย่างแสวงเง็บปูดที่สุดในวันกิยามะฮ คือบรรดาผู้ที่ทำรูปทั้งหลาย” (อัล-บุคอรี หนาที่ 5950 และมุสลิม หนาที่ 2109)

1.2 ท่านอิบนุอุมาร เล่าว่า ท่านศาสดา กล่าวว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ทำรูปเหล่านี้ขึ้นมาจะถูกลงโทษในวันกิยามะฮ จะมีเสียงกล่าวแก่พวกเขาว่า: จงให้ชีวิตแก่สิ่งที่พวกเจ้าได้สร้างมันขึ้นมาเดิม” (อัล-บุคอรี หนาที่ 5951 และมุสลิม หนาที่ 2108)

ดังนั้น “การลงโทษที่รุนแรงที่สุดสำหรับคน (ในวันแห่งการการฟื้นคืนชีพ) จะได้แก่บรรดาผู้ที่พยายามจะสร้างบางสิ่งบางอย่างที่เหมือนกับที่อัลลอห์ได้สร้างขึ้น” (รายงานโดยมุสลิม) และด้วยเหตุผล

ดังกล่าว บทบัญญติเป็นคำสอนมีรายงาน 2 ท่าน เป็นผู้ที่ใกล้ชิดท่านศาสดา กล่าวถึง ผู้ที่สร้างหรือว่าดี ภาพที่พระเจ้าสร้างขึ้นจะถูกลงโทษในวันกิยามะห (วันสิ้นโลก และฟื้นคืนชีพ) ถูกให้นำวิญญาณของผู้ที่สร้างภาพนั้นใส่แทนในภพวัด และอัลลอห์จะลงโทษในสิ่งที่เจ็บปวด จากคำสอนที่เป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิตของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม มุสลิมจะวัดภาพเหมือนจริงที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกไม่ได้ นอกจากด้วยเหตุจ忙เป็นให้ขาดได้ เช่น เพื่อใช้ในวงการแพทย์ เพื่อจับโรคผู้ราย ซึ่งเป็นการ vadภาพที่มีจุดประสงค์เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้น ในการ vadภาพแต่ละภาพ มุสลิมผู้ vadจะต้องทราบหนักคิดถึงคำสอนที่เป็นแนวทางของหลักการศาสนา

2. การวิเคราะห์การออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม ผลการวิจัยได้ภาพประกอบพยัญชนะ 4 กลุ่ม คือ

2.1 ภาพคนและวัยวะ ได้แก่ ค ญ ฯ ณ ด ท ฟ และ ษ

2.2 ภาพสัตว์ ได้แก่ ก ค ง ช ต น ป ผ ມ ย ล ส และ ຍ

2.3 ภาพธรรมชาติ (ต้นไม้) ได้แก่ ณ และ ບ

2.4 ภาพสิ่งของ ได้แก่ ข ໝ ຈ ນ ច ງ ງ ງ ງ ຕ ຮ ຟ ພ ກ ລ ຕ ຢ ວ ຕ ຢ ພ ດ ອ

พบว่า ภาพคนและวัยวะ และภาพสัตว์ เป็นภาพที่ถูกกำหนดในบทบัญญติข้อห้ามและข้ออนุมัติ เกี่ยวกับรูปภาพ ลักษณะเป็นภาพประกอบที่สร้างสรรค์แบบลดTHON ภพวัดชายและหญิงไม่มีรูปร่าง สัดส่วน แสงและเงา ที่เสมือนการเลียนแบบของพระเจ้าเป็นผู้สร้าง ไม่นเน้นการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึก ให้แสดงรายละเอียดของภาพตามบริบทของอิสลาม ด้านการแต่งกาย การปฏิบัติศาสนา กิจ เช่นเดียวกับภาพสัตว์ที่ไม่แสดงถึงความน่ากลัวและดุร้าย ไม่มีรูปร่าง สัดส่วน แสงและเงา ที่เสมือนการเลียนแบบของพระเจ้า เป็นผู้สร้าง แสดงรายละเอียดของภาพตามบริบทของอิสลามโดยการเขื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ อิสลาม สอดคล้องกับคำกล่าวว่า อิสลามเป็นศาสนาที่ชื่นชมความสวยงามและเรียกร้องให้ทุกอย่างไปสู่ ความสวยงาม ดังที่ท่านศาสดามุhammad ได้กล่าวว่า “แท้จริงพระองค์อัลลอห์นั้นทรงส่งงานยิ่ง และพระองค์ ทรงโปรดปรานความสวยงาม” ศิลปะ คือ การสร้างสรรค์สิ่งสวยงามซึ่งสอดคล้องหลักการอิสลาม อย่างไรก็ ตาม อิสลามให้ความสำคัญด้านศิลปรมากกว่าด้านความสวยงาม ประเด็นนี้มีได้หมายความว่า อิสลาม ต่อต้านงานศิลปะ แต่อิสลามเห็นว่าความสวยงามนั้นขึ้นอยู่กับศิลปรม นี่คือทัศนะของอิสลามที่มีต่อศิลปะ ในทุก ๆ แขนง จึงมีมาตรฐานในอิสลามเกี่ยวกับงานศิลปะทุก ๆ แขนง กล่าวคือ “สิ่งที่ถูกต้องเป็นสิ่งที่ดี และสิ่งที่ชั่วร้ายเป็นสิ่งที่ผิด” (มะหมุด อัมดี ซักซูก, 2562: ออนไลน์) ภาพธรรมชาติ (ต้นไม้) และภาพสิ่งของต่าง ๆ เป็นภาพที่นักวิชาการมีความเห็นว่าไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้าม เพราะไม่เป็นการเลียนแบบของพระเจ้าเป็นผู้สร้าง สอดคล้องกับหลักฐานคำกล่าวของ อินโนบันบาส (ร.ด.) ต่อชายคนหนึ่งที่มาถามท่านถึงเรื่อง การทำรูป ท่านให้คำแนะนำว่า “หากท่านจำเป็นต้องทำ จงทำ (รูป) ต้นไม้และสิ่งที่ไม่มีชีวิต”

ผลจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม (Focus group) และการพิจารณา คัดเลือกผลงานภาพประกอบ สรุปได้ว่า ผลงานภาพประกอบรูปแบบที่ 3 ประเภทเทคนิคคอมพิวเตอร์ กราฟิก โปรแกรม Adobe Illustrator มีความเหมาะสมมากที่สุด สอดคล้องกับ รุ่งนภา พลพุกษา (2550) ที่พบว่า ภาพประกอบหนังสือการ์ตูนที่มีรูปแบบเหมาะสมสมสำหรับเด็กปฐมวัยมากที่สุดคือ ภาพประกอบ การ์ตูนรูปทรงที่สร้างขึ้นมาใหม่ และระบบสีด้วยคอมพิวเตอร์จากโปรแกรมสำเร็จรูป และเมื่อเปรียบเทียบ ผลการรับรู้และการจำจากการเรียนรู้จากภาพประกอบหนังสือการ์ตูนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย พบว่า ภาพประกอบการ์ตูนรูปทรงที่สร้างขึ้นใหม่และระบบสีด้วยคอมพิวเตอร์จากโปรแกรมสำเร็จรูป มีระดับค่าเฉลี่ยด้านการรับรู้และระดับค่าเฉลี่ยด้านการจำอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ภาพประกอบหนังสือ

สำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3 - 5 ปี โดยส่วนใหญ่จึงนิยมสร้างสรรค์ภาพประกอบในรูปแบบตัดตอนจากของจริงมากที่สุด เนื่องด้วยน่าสนใจและเกิดจินตนาการได้ดีกว่าภาพเลียนแบบของจริง (เบญจมาศ แสงไยมณี, 2549) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ฉลองชัย สุรัตนบูรณ์ (2514) ที่พบว่า เด็กปฐมวัยชอบภาพประกอบที่มีรูปแบบภาพประดิษฐ์มากกว่าภาพถ่ายและภาพวาดเหมือนจริง ในด้านการใช้สีในการออกแบบ ผู้วิจัยเลือกใช้สีที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉลองชัย สุรัตนบูรณ์ (2514) ที่พบว่า เด็กปฐมวัยชอบภาพสีที่หลากหลาย ชอบภาพประกอบที่ใช้สีที่มีระดับความเข้ม (Vivid Tone) หากที่สุด และการจับคู่สีโดยการใช้สีตัดกัน (ทรรศมน ศิริมงคล, 2548)

ดังนั้น การจัดทำสื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนเด็กปฐมวัย พบว่า ภาพประกอบสำหรับเด็ก ต้องสื่อตรงถึงการรับรู้ภาพ เม萌ะกับการเสริมสร้างพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และการเข้าสังคม ส่งผลต่อการสร้างความพร้อมและการเติบโตให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต เด็กมองเห็นภาพแล้วเกิดความรู้ ความเข้าใจในการจดจำรูปร่าง รูปทรง สี และการเชื่อมโยงจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่มีความชัดเจน เป็นกรอบแนวทางการออกแบบสื่อภาพประกอบในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมตามหลักศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาของอิสลาม (ชัยค นุยำมัด บุค oytt) ภาพประกอบจึงเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กระดับปฐมวัย ที่สำคัญและจำเป็นต้องให้ความสนใจออกแบบภาพประกอบ โดยเฉพาะในด้านการสร้างภาพประกอบให้น่าสนใจมากขึ้น

3. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลงานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่าน พยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม ตามหลักเกณฑ์การประเมินความพึงพอใจ (อรรถพร คำคม, 2546 : 29) ประกอบด้วย 1) ด้านการสื่อความหมาย 2) ด้านการออกแบบ และ 3) ด้านคุณค่าและประโยชน์ พบว่า ผลงานการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลามมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน โดยมีความพึงพอใจสูงสุดด้านการออกแบบ รองลงมาคือ ด้านคุณค่าและประโยชน์ และด้านการสื่อความหมาย

3.1 ด้านการสื่อความหมาย ข้อสังเกตจากผู้สอนแบบบูรณาการ และด้านการสอนศาสนา อิสลาม แสดงถึงเจตนาرمณ์ในการใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยเด็ก มีจุดเด่นที่น่าสนใจให้แก่เด็กปฐมวัย ทำให้เด็กจดจำภาพได้ดี และปลูกฝังในสิ่งที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับศาสนาให้แก่เด็ก ภาพประกอบที่มีขนาดมองเห็นได้อย่างชัดเจน มีความเด่นชัด เข้าใจง่าย สอดคล้องกับหลักศาสนาบริบทภาพของอิสลาม ดังนี้ในบริบทการศึกษาอิสลามจึงเป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กให้สอดคล้องกับค่านิยมหลักปฏิบัติที่วางอยู่บนพื้นฐานของอัลกุรอานและชูนนะห์ เกี่ยวกับคำสาพท์ที่หมายถึงการศึกษาอิสลามนั้น นักวิชาการและนักการศึกษาอิสลามได้ให้ความหมายไว้ทั้งในเชิงภาษาและเชิงวิชาการว่ามีความหมายมากที่สุด ภาพประกอบที่ดี มีความชัดเจน สื่อความหมายในบริบทอิสลาม และสอดคล้องตามคำสอนศาสนา ภาพนั้นเข้าใจง่ายดังที่อ้างถึง

3.2 ด้านการออกแบบ กลุ่มผู้สอนระดับปฐมวัยมีความเห็นว่าภาพที่ถูกต้องตามหลักศาสนาเป็นสิ่งสำคัญที่มีเป้าหมายเดียวกัน กล่าวโดยสรุปคือ

(1) ภาพคน เป็นสิ่งมีชีวิตที่หลักศาสนาไม่อนุญาต เพราะเลียนแบบของพระเจ้า เป็นผู้สร้าง ผู้สอนแบบบูรณาการและด้านการสอนศาสนาอิสลามทุกท่านจะพิจารณาเป็นลำดับแรก ภาพคนที่ประกอบด้วยชายและหญิง ไม่แสดงให้เห็นเป็นรูปร่าง สัดส่วน แสงเงา ไม่มีเวรata ไม่แสดงถึงอารมณ์ มีบริบทอิสลาม มีสีสันสวยงามแสดงถึงงานศิลปะที่มีความงาม จะทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดสร้างสรรค์

และจินตนาการเสริมสร้างประสบการณ์ได้ เป็นที่น่าจดจำและยังเป็นแนวทางในการพัฒนาสร้างสรรค์สื่อ การเรียนรู้ที่สวยงามเพื่อใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสมต่อไป

(2) ภาพสัตว์ เป็นสิ่งมีชีวิตที่หลักศាសนากำหนดให้ไม่สื่อความหมายถึงความมีชีวิต ไม่มีเวรata กิริยาท่าทางที่แสดงถึงความดุร้าย มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับประวัติศาสตร์ อิสลามในบางเรื่อง ภาพประกอบที่ออกแบบจึงไม่แสดงให้รู้สึกถึงความมีชีวิต การใช้สีเรียบง่าย มีสีสัน สวยงาม การจัดองค์ประกอบภาพสอดคล้องตามสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ ไม่นเน้นรูปร่าง สัดส่วน แสงเงา มีปริบทอิสลาม

(3) ภาพธรรมชาติ (ต้นไม้) สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ภูเขา แม่น้ำ ในหลักการศាសนามีข้อห้าม เพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ มนุษย์ได้รับประโยชน์ใช้สอย เช่นเดียวกับสิ่งของ การวาดภาพพระบายนสี พิช ต้นไม้ สิ่งไม่มีชีวิต และอื่น ๆ จากธรรมชาติ จึงอนุญาตโดย ไม่มีความคิดเห็นขัดแย้งกันในบรรดาผู้รู้ (ยุชฟ กอร์ภูวี, 2554; แปลโดย บรรจง บินกาชัน, 2554 : 149)

(4) ภาพสิ่งของในหลักการศាសนามีข้อห้าม เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีพ เช่น สิ่งก่อสร้าง ภาชนะ ถ้วยชาม อนุญาตให้วาดเช่นเดียวกัน

ดังนั้น ภาพธรรมชาติ และสิ่งของ จึงเป็นภาพพาที่แสดงการจัดองค์ประกอบภาพ มุมมอง การใช้สีและเส้นได้อย่างเหมาะสมสมสำหรับเด็กปฐมวัย ภาพสิ่งของเครื่องใช้เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีพของมนุษย์ ไม่ได้แสดงถึงความมีชีวิตและวิญญาณ เช่นเดียวกับภาพ ธรรมชาติที่ให้ประโยชน์ด้านความสวยงาม ร่มรื่น ไม่มีชีวิตและวิญญาณเหมือนคนและสัตว์ ผู้วิจัยและ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้สอนเด็กปฐมวัยด้านศาสนาอิสลามหรือบูรณาการจึงถอดแบบเรียนจากคำสั่งและ บทบัญญัติของศาสนามาเป็นแนวทางในการออกแบบภาพประกอบตามวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและใช้เป็น แนวทางในการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมสมสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการ อิสลาม

3.3 ด้านคุณค่าและประโยชน์ พบว่า กลุ่มผู้สอนระดับปฐมวัยพึงพอใจในด้านภาพประกอบ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก และเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กมากที่สุด รวมถึงเสริมสร้าง ความรู้ ความเข้าใจในการจัดจำพยัญชนะไทย สอดคล้องกับความเห็นของ โชค เก่งเขตรกิจ (2552: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของภาพประกอบสำหรับเด็กว่า ภาพเปรียบเสมือนหัวใจของ หนังสือสำหรับเด็ก ทำหน้าที่สร้างภาพพจน์ในใจของเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นอย่าง รวดเร็ว ไม่ผิดพลาด เป็นภาพจำลองของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิ่งของ สถานที่ เทศกาล หรือปรากฏการณ์ ต่าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวหรืออยู่อ่านไม่มีโอกาสได้เห็น สมมัติ หรือมองเห็นได้ด้วยตา ภาพประกอบที่ใช้สี เส้น แสงและเงาสวยงาม สะท้อนเรื่องราว เทศกาล ทำให้เกิดจินตนาการลึกซึ้งและกว้างไกลยิ่งขึ้น

การออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยสำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักการอิสลาม จึง เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์ภาพประกอบสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีความสำคัญ เนื่องด้วยเป็น ภาพประกอบที่ส่งเสริมสาระการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านการอ่าน เกิดความรู้ ความเข้าใจ สภาพแวดล้อมในบริบทต่างๆ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ใช้ ซึ่งผู้สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้ควรมีความรู้ ความเข้าใจในการเลือกภาพประกอบอย่างเหมาะสม มีความอิบایภาพ ให้ความรู้ความเข้าใจ และ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ เพื่อออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่สนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูลและช่วยเหลือในการดำเนินงานวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและนักวิชาการด้านศาสนาอิสลาม ที่ให้คำปรึกษานำความรู้ต่าง ๆ มาแนะนำให้แก่ผู้วิจัย และกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของผลงานออกแบบภาพประกอบในงานวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นแนวทางการออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยตามหลักการอิสลาม โดยควรจัดทำข้อมูลประกอบการเล่าเรื่องในบริบทอิสลามด้านประวัติศาสตร์อิสลาม และนำเสนอทางในการออกแบบภาพประกอบตามหลักการอิสลามมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบสื่อการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น การออกแบบภาพประกอบแบบฝึกอ่านภาษาอาหรับ เพื่อให้เด็กเข้าใจภาพประกอบแบบฝึกอ่านพยัญชนะไทยตามหลักการอิสลาม ตลอดจนการจัดทำเป็นสื่อการเรียนรู้ และทดลองใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- จากรุพรรณ ทรัพย์ปูง. (2543). การเขียนภาพประกอบ. โอเดียนสโตร์ : กรุงเทพฯ.
- ฉลองชัย สุรัวฒนบูรณ์. (2515). แบบและสีของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กอนุบาล. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- โชค ก. เก่งเขตภิจ. (2552). การสร้างสรรค์ภาพประกอบสื่อการสอน. สืบคันเมื่อ 20 ธันวาคม 2562 จาก http://www.artseedcenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539329010&Nty_pe=9
- ณรงค์ ทองปาน. (2526). การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก. : ชวนการพิมพ์ : กรุงเทพฯ.
- ธรรมมน ศิริมงคล. (2548). การออกแบบเรขาศิลป์ในหนังสือภาพสำหรับเด็กปฐมวัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพฯ.
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช. (บ.ก.). 2557. การเตรียมความพร้อมทักษะพื้นฐานด้านการอ่านในเด็กปฐมวัย (Pre-reading skills). สถาบันราชานุกูล : กรุงเทพฯ.
- บันลือ พฤกษาวดี. (2543). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. ไทยวัฒนาพานิชย์ : กรุงเทพฯ.
- เบญจมาส แสงไยมณี. (2549). การศึกษาพัฒนาการของภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กเริ่มหัดอ่าน อายุ 3-5 ปี ที่ชนการประวัตดังต่อไปนี้ พ.ศ.2515 - พ.ศ.2548. (ปริญญานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- พรเพ็ญ กลัดໄวยเนตร. (2555). แนวทางการเรียนการสอนศิลปะการวาดภาพเหมือนคนและสัตว์ตามหลักศาสนาอิสลาม. เอกสารโครงการวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พากษา ตัณฑลักษณ์. (2526). หลักการออกแบบ : Principles of design. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์ อักษร.
- พิมพ์จิต ตปนียะ. (2555). นักวาดภาพประกอบหนังสือสำหรับเด็กจะต้องรู้อะไรบ้าง?. ศิลปกรรมสาร. 7(1), 45-60.

พากภิมป์ แวงษ์มะแอ. (2560). แบบเรียน ก ไก่ ปฐมวัยมุสลิม (พิมพ์ครั้งที่ 11). สถาบันพัฒนาอัจฉริยภาพบุคคล : ยะลา.

กิญญาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. โอดี้ียนสโตร์ : กรุงเทพฯ.

มะห์มูด อัมดี ซัคซูก. (2562). ทัศนะอิสลามกับงานศิลป์. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2562 จาก

<http://www.islammore.com/main/content.php?page=sub&category=15&id=543>

ยุชุฟ กอรุกอวี. (2554). หลาลและหะรอมในอิสลาม. แปลโดย บรรจง บินกาชัน. ศูนย์หนังสืออิสลาม : กรุงเทพฯ.

เรวัต การพจน์. (2524). ภาพประกอบหนังสือภาษาไทยสำหรับเด็ก. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบรรณาธิการฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รุ่งนภา ผลพุกษา. (2550). การศึกษาและออกแบบภาพประกอบหนังสือการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เรื่องของสี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง : กรุงเทพฯ.

เลิศ อาنانทนະ. (2523). ศิลปะในโรงเรียน. กราฟิคอาร์ต : กรุงเทพฯ.

วราภรณ์ ศิริบูรณ์. 2542. การวิเคราะห์ภาพประกอบหนังสือประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุระหว่าง 6-11 ปี ที่ชนาการประกดตั้งแต่ พ.ศ.2515-พ.ศ.2541. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร.

วัลยนุช สกุลนุช. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สื่อการสอนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การศึกษาอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี. รายงานวิจัย. วิทยาลัยราชพฤกษ์ : นนทบุรี.

วิรุณ ตั้งเจริญ. 2526. ศิลปศึกษา. กรุงเทพฯ : วิจิวนาร์ต.

วัฒนา จุฑะวิภาต. 2527. การออกแบบ. สำนักพิมพ์ปราสาท : กรุงเทพฯ.

วินัย รอดจ่าย. (2540). การศูนยาสารต์แห่งศิลป์และจินตนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท ต้นอ้อแกรมมี่ จำกัด.

สมจัย อนุมาณราชธน. (2550). อัล อิสลาม. กรมเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และแอฟริกา. กระทรวงการต่างประเทศ : กรุงเทพฯ.

สุริยา ช่องเสนาะ. (2558). การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 พฤษภาคม 2562 จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2558/hi2558-082.pdf>

อรรถพร คำคม. (2546). การให้บริการสินเชื่อของธนาคารอาคารสงเคราะห์: ศึกษาจากความคิดเห็นของผู้ใช้บริการฝ่ายกิจการสาขากรุงเทพและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.

อารยะ ศรีกัลยาณบุตร. (2550). การออกแบบสิ่งพิมพ์. วิศวคอมเซ็นเตอร์ : กรุงเทพฯ.

อารี สุทธิพันธุ์. (2521). การออกแบบ. ไทยวัฒนาพานิ : กรุงเทพฯ.

Holdaway, D. (1979). The foundation of literacy. New Hampshire: Heinemann.